

POSLEDNÉ UDALOSTI (1TES 5,1–11)

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ale my, čo patríme dňu, budme triezvi, oblečme si pancier viery a lásky a ako príľbu nádeje spasenia. (1Tes 5,8 SEkP)

ZÁKLADNÁ MYŠLIENKA

Realita Kristovho návratu by nás mala viesť k tomu, aby sme boli stále pripravení.

V biblickom texte na tento týždeň je v popredí myšlienka Ježišovho druhého príchodu. Tentoraz sa naň pozrieme z iného uhla pohľadu. Pavol sa nesnaží vysvetľovať detaily Ježišovho návratu. Vede svojich čitateľov k tomu, aby sa na túto udalosť (a súd, ktorý je s ňou spojený) pripravili. V predchádzajúcich textoch chcel Pavol kresťanov v Tesalonike povzbudiť a ukázať im, že Ježišov návrat prevýši všetky ich očakávania. Keď to pochopili, Pavol sa sústredil na to, aby sa na stretnutie s Kristom pripravili.

Zdá sa, že časť tesalonického zboru zastávala postoj, ktorý by sme mohli nazvať „teológiou pokoja a bezpečia“. Iní horlivo vypočítavali dátum druhého príchodu. Domnievali sa, že na základe štúdia proroctiev budú schopní určiť, kedy príde posledné udalosti. Podľa toho zistia, či sa už majú pripraviť. Pretože niektoré z očakávaných udalostí stále neprichádzali, niektorí tamojší kresťania prestali bdieť. Prestali si uvedomovať potrebu ostražitosti.

Pre nás dnes sú tieto slová veľmi aktuálne. Čím dlhšie žijeme na tejto zemi, tým menej si uvedomujeme potrebu naliehavosti a ostražitosti. Pavlove slová majú čo povedať zvlášť nám, ktorí žijeme v poslednej dobe.

DVA ROZMERY BOŽIEHO SÚDU

Hospodin Boh povedal hadovi: Pretože si to urobil, budeš prekliaty, vyvrhnutý spomedzi všetkého dobytká a všetkých divých zvierat. Budeš sa plaziť po bruchu a hltáť prach po všetky dni svojho života. Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi tvojím potomstvom a jej potomstvom; ono ti rozšliape hlavu, ty mu však zraníš pätu! Žene povedal: Rozmnožím tvoje trápenie v tehotenstve, v bolestiach budeš rodiť deti. Budeš túžiť po svojom mužovi, ale on bude vládnuť nad tebou. Mužovi povedal: Pretože si poslušol hlas svojej ženy a jedol si zo stromu, z ktorého som ti zakázal jesť, nech je pre teba prekliata pôda. S námahou sa z nej budeš živiť po všetky dni svojho života. (1Moj 3,14–17 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj keď slovo „súd“ sa v texte 1Tes 5,1–11 nevyskytuje, z kontextu je zrejmé, že reč je o súde. Pavol sa snaží upozorniť svojich čitateľov na to, že Boží súd nie je nič, čo sa odohráva v nebi na konci časov. Realita súdu má konkrétne a reálne dôsledky pre náš každodenný život.

V dnešnej dobe ľudia neradi hovoria o súde. Nepáči sa im, keď sa zdôrazňujú negatívne skutočnosti toho, čo sa javí ako hrozba. Biblický koncept súdu je však širší. Zahrnuje v sebe viac než len odsúdenie a trest. Má aj výrazne pozitívny rozmer. Z Božej strany nezostanú nepovšimnuté jednoduché každodenné prejavy milosrdenstva a láskavosti. (Mat 10,42) Boh vníma všetko, čo robíme, či je to pozitívne, alebo negatívne; všetko berie v konečnom dôsledku do úvahy.

Tieto dva rozmery súdu sú zrejmé už z prvých stránok Biblie. V záhrade Eden zaznieva negatívny súd nad hriechom Adama a Evy. Dôsledky hriechu sa prejavajú pri rodení detí, obrábaní pôdy i v podmienkach, v ktorých bude človek ďalej žiť. Boží súd má súčasne aj pozitívny rozmer. Boh pôsobí nepriateľstvo medzi ľuďmi a satanom. Milostivo odieva vinníkov do koženého odevu, aby mohli prežiť v novom prostredí. Tento kožený odev zároveň symbolizuje spravodlivosť Záchrancu, ktorý prikrýva aj ich hriechy.

Negatívny prvok súdu vidíme aj v prípade Kaina, ktorý je odsúdený žiť vo vyhnanstve. Zároveň dostáva od Boha znamenie, aby ho nikto nezabil. V príbehu o potope Boh negatívne odsúdi ľudstvo na záhubu; súčasne pozitívne prikáže postaviť koráb ako prostriedok záchranu. (1Moj 6 – 9,17)

V jedenástej kapitole Prvej Mojžišovej knihy Boh zmätie jazyky a rozptýli ľudstvo po celej zemi (negatívny prvok). Kde je pozitívna časť súdu? Nachádzame ju v povolani Abraháma, ktorý má byť požehnaním pre všetky národy zeme. (1Moj 12,3) To znamená pre všetkých tých, ktorí boli rozptýlení po stavbe babylonskej veže. (1 Moj 11,9)

APLIKÁCIA

- Aký je tvoj pohľad na Boží súd? Vnímaš aj jeho pozitívny rozmer? Akú úlohu plní v tvojom vnímaní súdu pochopenie toho, čo pre nás Ježiš urobil?

NÁHLE A NEČAKANE

Netreba vám, bratia, písať o časoch a určených chvíľach, lebo sami veľmi dobre viete, že Pánov deň príde ako zlodej v noci. Keď budú hovoriť: Je pokoj a istota!, vtedy ich znenazdania prepadne záhuba ako pôrodné bolesti rodičku a neuniknú. No vy, bratia, nežijete v tme, aby vás ten deň prekvapil ako zlodej. (1Tes 5,1–4 SEkP)

„Pánov deň“ (alebo „Hospodinov deň“) je výraz, s ktorým sa často stretávame najmä v Starom zákone. Označuje Božiu zásadnú intervenciu (zásah) do ľudských dejín. Ide o negatívnu reakciu na tvrdohlavú neposlušnosť. (Iz 13,6–9; Jer 46,10; Ez 30,2–12) V našom dnešnom biblickom texte Pavol spája tento známy starozákonný koncept s konaním zlodeja. Tento obraz použil aj Ježiš. (Mat 24,43; Luk 12,39)

Obrazy Pánovho dňa, nočného zlodeja a pôrodných bolestí ilustrujú tú istú skutočnosť. Ježišov druhý príchod bude náhly, nečakaný a pre bezbožných bez možnosti úniku. Dobu konca nemáme vnímať ako čas určený na prípravu na koniec. Priestor na prípravu máme teraz.

Zo štvrtého verša je zrejmé, že Pavol svojich priateľov nekritizuje. Oni vedia, že Pánov deň príde ako zlodej v noci. Zaskočení blížiacou sa záhubou budú len tí, ktorí si spokojne žijú a vravia: „Je pokoj a istota!“

V prvej kapitole knihy Skutky apoštolov učenici prosili Ježiša, aby im bližšie určil čas záverečných udalostí pozemských dejín. Ježiš neuspokojil ich zvedavosť, ale odpovedal im: „Nie je vašou vecou poznať časy...“ (Sk 1,7) Na základe toho sa zdá, že je proti tendencii vypočítavať presné načasovanie konca. Takéto pokusy sú síce atraktívne, ale v duchovnom živote môžu narobiť viac škody ako úžitku. Spôsobia buď sklamanie (ak sa predpokladaný dátum nesplní), alebo ľahostajnosť voči príprave (ak je očakávaná udalosť príliš vzdialená).

- **S akou naliehavosťou vnímaš realitu a blízkosť Ježišovho návratu? Ako je možné naplno prežívať očakávanie, a pritom neupadnúť do extrémnych a fanatických postojov, ktoré v minulosti sprevádzali očakávanie konca?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

VÝHODA VERIACICH

No vy, bratia, nežijete v tme, aby vás ten deň prekvapil ako zlodej. Ved' všetci ste synmi svetla a synmi dňa. Nepatríme noci ani tme. (1Tes 5,4,5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Na začiatku piatej kapitoly Pavol hovoril o tých, ktorí z nejakého dôvodu nie sú pripravení. Tesalonickí kresťania žijú s istotou druhého príchodu, nepoznajú však jeho načasovanie. Prekvapenie bude tragické len pre tých, ktorí nie sú pripravení. Niektorí nie sú pripravení preto, že neveria v realitu druhého príchodu; iní preto, že sa domnievajú, že prípravu si môžu odložiť na neskôr – možno keď si uvedomia, že posledné dni sú tesne pred dverami.

Stalo sa to v druhej polovici päťdesiatych rokov 20. storočia. Jeden mladý muž počul z kazateľnice posolstvo o tom, že Ježiš príde v roku 1964. Cirkev by sa mala intenzívne pripravovať na toto stretnutie. Onen mladý muž chvíľu spracovával tieto informácie vo svojej mysli. Dospel k záveru, že ak má k dispozícii ešte niekoľko rokov, stačí, keď sa na toto stretnutie začne intenzívne pripravovať dva roky predtým. Zámer kazateľa vzbudiť v poslucháčoch pocit naliehavosti sa minul svojho cieľa. Výsledok bol skôr opačný. Odkladať prípravu na Kristov návrat je veľmi nebezpečné, pretože nikto z nás nevie, či sa dožije nasledujúceho dňa. Je dobre, že nevieme, kedy sa Ježiš vráti. Vedie nás to k tomu, aby sme boli pripravení už dnes.

V dnešnom biblickom texte Pavol začína kontrastným porovnaním dňa a noci, svetla a tmy. Udalosti konca zaskočia len neveriacich, nie veriacich. Prečo? Pretože veriaci žijú vo svetle. Božie slovo je „sviecou mojej nohe... a svetlom môjmu chodníku“. (Ž 119,105) Vďaka proroctvám máme dostatok informácií, aby sme sa duchovne pripravili na to, čo nás čaká.

Príprava na druhý príchod zahrnuje čas, ktorý trávim pri Božom slove. Je to určitá forma „ukladania si pokladu v nebi“. Každý deň máme príležitosť odozdať svoj život Pánovi.

V dnešnej dobe máme okolo seba množstvo vecí, ktoré nás rozptyľujú a odvádzajú našu pozornosť od Boha. Z dávnych stáročí k nám zaznieva Pavlova výzva: „Odložte to, čo vám bráni ísť za Pánom. Dajte Božiemu slovu prvé miesto vo svojom živote. Keď prídu nečakané udalosti, nezaskočia vás.“

POTREBA BDELOSTI

Nespime teda ako tí druhí, ale bdejme a budme triezvi. Lebo tí, čo spia, spia v noci a opilci sa v noci opijajú. Ale my, čo patríme dňu, budme triezvi, oblečme si pancier viery a lásky a ako prilbu nádej spasenia. (1Tes 5,6–8 SEkP)

Na začiatku šiesteho verša sa objavuje slovíčko „teda“. Naznačuje, že Pavol logicky nadväzuje na predchádzajúce slová, keď ukázal, že Ježišovi nasledovníci sú deti svetla a dňa. V dnešnom biblickom texte pokračuje v tejto myšlienke. Vyzýva ich, aby sa aktívne pripravovali na stretnutie s Ježišom v deň jeho príchodu, zostali triezvi a bdeli.

Pavol tu opäť používa protiklady. Tentoraz porovnáva spánok a bdenie. Pretože veriaci patria ku dňu, nemali by spať. Spánok patrí k noci. Je to samozrejme metafora. Spánok je metaforou na duchovnú lenivosť a nedostatok záujmu (vo v. 10 je metaforou na smrť). Pôvodný grécky text naznačuje, že apoštol predpokladá, že jeho adresáti ešte bdejú, ale hrozí, že „zaspia“.

Pavol ich preto vyzýva, aby boli „triezvi“, nie „opilci“. V starovekom svete bola triezvosť symbolom schopnosti rozumne uvažovať. Pavol si želá, aby tesalónickí múdro a rozvážne pristupovali k životu i Písmu. Niektorí z nich sa začali sústreďovať na určovanie dátumu Kristovho návratu a na iné špekulácie. Namiesto toho si mali uvedomiť, že poslanstvo Písma ich burcuje k duchovnej príprave. Metafora triezvosti a opilstva ukazuje aj na etické dôsledky viery, ku ktorej ich Pavol povzbudzoval v 1Tes 4,1–12.

Obraz jasného dňa Pavol spája s bdelosťou a triezvosťou. V noci ľudia väčšinou spia; v noci sa tiež mnohí opijajú. V ôsmom verši Pavol prechádza k ďalšiemu prirovnaniu, ktoré vychádza z vojenského prostredia. Vojenská hliadka musí bdieť a byť triezva v každú chvíľu dňa či noci. To isté Pavol očakáva od čitateľov svojich listov v súvislosti s prípravou na Ježišov druhý príchod. Povzbudzuje ich k tomu, aby sa vyzbrojili, podobne ako vojaci na hliadku.

- Ešte raz si prečítaj Pavlove slová v dnešnom texte. Vnímaj ich tak, akoby boli adresované priamo tebe. Akým konkrétnym spôsobom ich môžeš uviesť do svojho života? Ktoré oblasti by si potreboval s Božou milosťou a jeho pomocou zmeniť?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

NAVZÁJOM SA POVZBUDZUJTE

Ved' Boh nás neurčil na hnev, ale aby sme získali spásu skrze nášho Pána Ježiša Krista, ktorý zomrel za nás, aby sme spolu s ním žili – či bdieme a či spíme. Preto sa navzájom napomínajte a povzbudzujte jeden druhého, ako to aj robíte. (1Tes 5,9–11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako sme povedali, apoštol Pavol používa v piatej kapitole celý rad protikladov, ktorými chce ilustrovať dva postoje a ich dôsledky vzhľadom na Ježišov návrat. V dnešnom biblickom texte používa kontrast medzi hnevom a záchranou (spasením). Veriaci môžu mať v čase konca istotu, pretože sú v Kristovi deťmi svetla.

Mnohí dnešní kresťania majú problém s obrazom hnevajúceho sa Boha. Domnievajú sa, že ide o odraz dobovej kultúry staroveku, nie o realitu. To je zásadné nepochopenie. Je pravda, že Boh je v Písme predstavený ľudským spôsobom vyjadrovania, ale myšlienka jeho hnevu zostáva napriek tomu veľmi výrazná. Nestretávame sa s ňou len v Starom zákone, ale aj v slovách samotného Ježiša (Luk 21,23; Ján 3,36), v listoch apoštola Pavla (Rim 1,18; 1Tes 1,10) i vo videniach knihy Zjavenie (Zj 6,16.17; 15,1). Preto sa nemôžeme tejto téme vyhýbať. Hovorí nám niečo dôležité o Bohu aj o jeho pláne záchrany.

Teraz nemáme priestor dôkladne sa venovať tejto téme. Musíme však pripomenúť aspoň to, že Boží hnev nemá nič spoločné s neracionálnym, impulzívnym rozčúlením a zlosťou. Biblický koncept Božieho hnevu sa podobá skôr túžbe národa vykonať spravodlivý súd nad zločincami, ktorí ubližujú iným. Tí, ktorí sa rozhodnú neprestať konať zlo a ďalej páchať bezbožnosť, budú nakoniec potrestaní. Bez Kristovho života, smrti a vzkriesenia by sme boli všetci takto odsúdení, pretože všetci sme porušili Božie zákony.

Pavol nám prináša dobrú správu. Boh netuží v našom živote prejavíť svoj „hnev“ a potrestať nás. Jeho vrúcnyim želaním je udeliť nám svoju milosť a zachrániť nás. V Kristovi nám ponúka ochranu, vďaka ktorej môžeme uniknúť odsúdeniu. Preto Pavol môže hovoriť o Božom hneve súčasne s myšlienkou povzbudenia, nie strachu. (1Tes 5,11) V Kristovi nemusíme čeliť Božiemu hnevu. Na kríži ho Ježiš niesol namiesto nás. To je skutočné evanjelium!

APLIKÁCIA

- Povzbudzuješ ostatných v rodine, zbore či zamestnaní? Ako? Prečo to máme robiť?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Potrebujeme bdieť. Naše vlastné srdce nás môže klamať. Naša ľudskosť z nás robí slabé a krehké bytosti. Satan nás chce zničiť. Musíme stať bdelí na stráži. Nepriateľ nikdy nezahála. Ak on je neustále v strehu, ani my by sme nemali spať. Máme bdieť a byť triezvi.“ (5T 409)

„Zdá sa, že niektorí sa domnievajú, že najprv musia Pánovi dokázať, že ich život sa naozaj zmenil, až potom sa môžu dožadovať jeho požehnaní. Ale... Ježiš je rád, keď k nemu prideme takí, akí sme – hriešni, bezmocní a závislí. Môžeme sa považovať za deti svetla, nie za deti noci a tmy.“ (3SM 150)

„Mnohí, ktorí sa hlásia ku kresťanstvu... žijú len pre tento svet. Ich viera má len malý vplyv na ich pôžitkárstvo. Označujú sa síce za deti svetla, ale kráčajú v temnote a sú deťmi noci a tmy.“ (1T 404)

„Svet, ktorý sa správa tak, akoby nijaký Boh neexistoval, je pohľtený svojimi sebeckými cieľmi. Čoskoro ho však postihne náhla záhuba, ktorej neunikne... Ľudia tancujú, hýria, pijú, fajčia a oddávajú sa svojim zmyselným túžbam – a idú ako vól na porážku.“ (Ev 26)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠĽANIE

- Premýšľajte v triede o svojom chápaní istoty spasenia v súvislosti s tým, čo sme študovali. Kedy môžeme kladne odpovedať na otázku, či sme pripravení na Kristov návrat?
- Vráťte sa k otázkam v časti na pondelok. Ako si v živote uchovať zmysel pre naliehavosť Kristovho návratu a zároveň „normálne“ fungovať v každodennom živote?
- Má adventistické zameranie na záver ľudských dejín pozitívny či negatívny vplyv na váš život? Zmenil sa váš pohľad na Ježišov návrat (a to, čo mu bude predchádzať) v priebehu posledných rokov? Ako podľa vás súvisí evanjelium o spasení iba vierou s udalosťami doby konca?

ZHRNUTIE

V biblickom texte na tento týždeň Pavol vyzýva čitateľov svojho listu, aby sa pripravili na Ježišov druhý príchod. Keď prijmeme evanjelium, stávame sa deťmi svetla. Ak žijeme s Ježišom, rastieme vo viere, v nádeji i láske a stále viac sa mu podobáme. Ak sme ochotní odovzdať Kristovi dnes svoj život, potom sme pripravení, aj keby prišiel hneď dnes.